

คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

**EARNINGS QUALITY OF LISTED COMPANIES IN THE STOCK
EXCHANGE OF THAILAND IN PROPERTY AND
CONSTRUCTION INDUSTRY GROUP**

สุดารัตน์ แจ่มใจดี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

สุดารัตน์ แจ่มใจดี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี
คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
Earnings Quality of Listed Companies in the Stock Exchange of
Thailand in Property and Construction Industry Group

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวสุภารัตน์ แจ่มใจดี

วิชาเอก

การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภา ทองคง, ประ.ด.

ปีการศึกษา

2559

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชาติ จันทรโคติกา, Ph.D.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภา คำพิทักษ์, ประ.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภา ทองคง, ประ.ด.)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารบัณฑิต

..... คณบดีคณะบริหารธุรกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นารถ พิษยมงคล, ประ.ด.)

วันที่ 5 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2560

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวสุภารัตน์ แจ่มใจดี
วิชาเอก	การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภา ทองคง, ประ.ด.
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างโดยใช้ระดับรายการคงค้างที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหาร เป็นตัวแทนของคุณภาพกำไร ตามแบบจำลอง Modified Jones (1991) 2) เปรียบเทียบคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างก่อนและหลังปี พ.ศ. 2555 และ 3) เปรียบเทียบคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ในแต่ละหมวดธุรกิจ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 - พ.ศ. 2557 จำนวน 89 บริษัท โดยเก็บรวบรวมข้อมูลบัญชีงบการเงินทางด้านการเงินของบริษัทในฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ออนไลน์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ Dependent Sample t-test และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ระดับรายการคงค้างที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับคุณภาพกำไรและปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพกำไรมากที่สุดคือการเปลี่ยนแปลงของรายได้ ซึ่งตรงตามแนวคิดของ Modified Jones (1991) และคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างก่อนและหลังปี พ.ศ. 2555 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องมาจากการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 และพบว่าคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในแต่ละหมวดธุรกิจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: คุณภาพกำไร รายการคงค้าง การจัดการกำไร รายการคงค้างที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหาร

Independent Study Title	Earnings Quality of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand in Property and Construction Industry Group
Name-Surname	Miss Sudarat Jangjaidee
Major Subject	Accounting
Independent Study Advisor	Assistant Professor Supa Tongkong, Ph.D.
Academic Year	2016

ABSTRACT

This study aimed to 1) examine the earnings quality of listed companies in property and construction industry group in the Stock Exchange of Thailand by using levels of the discretionary accruals as the representative of earnings quality which was based on Modified Jones Model (1991), 2) compare the earnings quality of the listed companies before and after the year 2012, and 3) compare the earnings quality of the listed companies according to their particular business sectors.

The samples of this study were 89 companies listed in property and construction industry group in the Stock Exchange of Thailand from 2010 to 2014. The secondary data were collected through each company's financial statement report on the database of the Stock Exchange of Thailand. Descriptive statistics were used to analyzed the data collected and inferential statistics including Dependent Sample t- test and Multiple Linear Regression Analysis were used to test the hypotheses at the statistical significance level of 0.05.

The results showed that levels of discretionary accruals of the companies in the property and construction industry group had negative correlation with the earnings quality, and the factor that mostly affected the earnings quality was the change in revenue. This revealed directly support to the Modified Jones Model (1991). In addition, their earnings quality before and after the year 2012 had statistically significant difference. The primary reason was the amendments of accounting standards in 2009 for putting emphasis on the effectiveness of the accounting periods which started on or after January 1, 2011. However, the earnings quality in particular business sectors did not have any statistically significant difference at the level of 0.05.

Keywords: earnings quality, accruals, earnings management, discretionary accruals

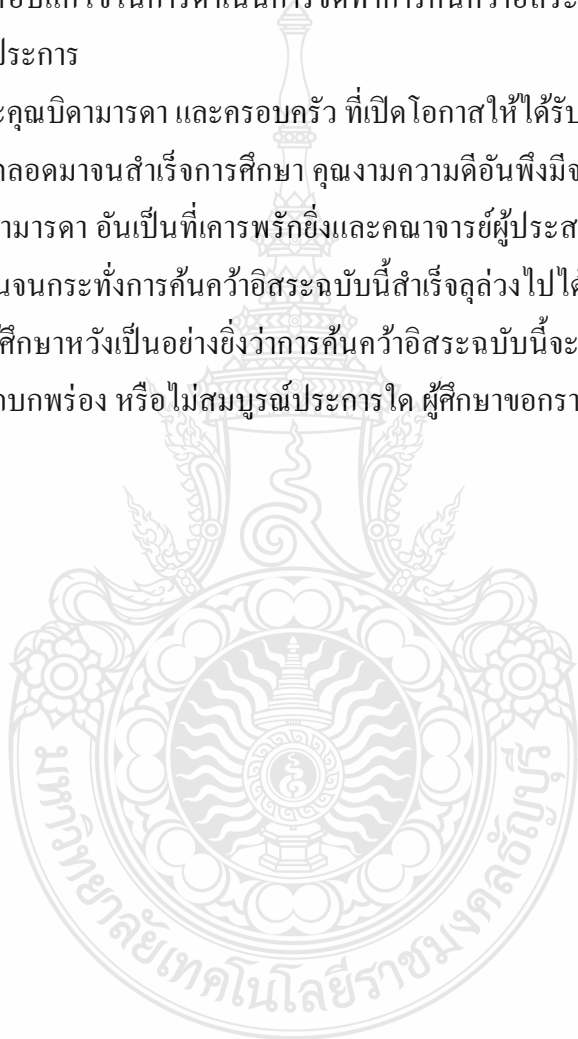
กิตติกรรมประกาศ

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติ จันทรโคติกา ประธานกรรมการสอบ การค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภา ทองคง อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.กุสุมา คำพิทักษ์ กรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้ คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขในการดำเนินการจัดทำ การค้นคว้าอิสระเล่มนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยความสมบูรณ์ทุกประการ

ขอขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัว ที่เปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียนและเป็น กำลังใจให้แก่ผู้ศึกษาตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา คุณงามความดีอันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบแด่ บิดามารดา อันเป็นที่เคารพรักยิ่งและคณาจารย์ผู้ประสทาวิชาความรู้ ตลอดจนทุก ท่านที่ให้การสนับสนุนจนกระทั่งการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง หรือ ไม่สมบูรณ์ประการใด ผู้ศึกษาขอกราบอภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดารัตน์ แจ่มใจดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
บทที่ 1 บทนำ.....	9
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	9
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	10
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	10
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10
1.5 คำจำกัดความในการวิจัย.....	11
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 แนวคิดการจัดการกำไร	12
2.2 แนวคิดเกณฑ์ถ่วงค้ำ	15
2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพกำไร.....	17
2.4 เทคนิคในการวิเคราะห์คุณภาพกำไร	19
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
3.3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	34
4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	48
5.1 สรุปผลการวิจัย	48
5.2 การอภิปรายผลการวิจัย	49
5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	51
5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต	51
บรรณานุกรม	53
ประวัติผู้เขียน	55

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1	กลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง.....	28
ตารางที่ 4.1	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรทั้งหมด	35
ตารางที่ 4.2	ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงซ้อนของ Pearson.....	36
ตารางที่ 4.3	Variables Entered/Removed.....	37
ตารางที่ 4.4	Model Summary	38
ตารางที่ 4.5	ANOVA.....	39
ตารางที่ 4.6	Coefficients.....	39
ตารางที่ 4.6	Coefficients (ต่อ)	40
ตารางที่ 4.7	ค่าสถิติพื้นฐานของ DCA ในแต่ละปี	41
ตารางที่ 4.8	ค่าความแปรปรวนของ DCA ในแต่ละปี	42
ตารางที่ 4.9	ผลการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc Test) ของคุณภาพกำไรของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในแต่ละปี.....	42
ตารางที่ 4.9	ผลการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc Test) ของคุณภาพกำไรของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในแต่ละปี(ต่อ)	43
ตารางที่ 4.10	ค่าสถิติพื้นฐานของ DCA ก่อนและหลังปี พ.ศ. 2555	44
ตารางที่ 4.11	ผลการทดสอบคุณภาพกำไร (DCA) ก่อนและหลังปี พ.ศ. 2555	44
ตารางที่ 4.12	ค่าสถิติพื้นฐานของ DCA ในแต่ละหมวดธุรกิจ	45
ตารางที่ 4.13	ค่าความแปรปรวนของ DCA ในแต่ละหมวดธุรกิจ	46
ตารางที่ 4.14	ผลการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc Test) ของคุณภาพกำไรของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ในแต่ละหมวดธุรกิจ	46

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแม่บทการบัญชีที่ระบุไว้ว่า ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่สำคัญประการหนึ่งคือ งบการเงินจะต้องมีความน่าเชื่อถือ (Reliability) สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาสำหรับการจัดทำงบการเงินคือ งบการเงินที่มีความน่าเชื่อถือจะต้องจัดทำขึ้นมาจากข้อมูลการเงินที่มีความน่าเชื่อถือ จึงจะถือว่างบการเงินนั้นมีคุณภาพที่ดี โดยทั่วไปการจัดทำงบการเงินให้มีความน่าเชื่อถือ จะต้องรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอสำหรับการบันทึกเหตุการณ์ทางการเงินนั้น ๆ และจะต้องมีวิธีการวัดมูลค่าของเหตุการณ์ทางการเงินดังกล่าวอย่างเหมาะสมและนำรายการนั้นไปแสดงไว้ในงบการเงิน ซึ่งวิธีการวัดมูลค่านั้นจะต้องเป็นวิธีที่สามารถวัดและสะท้อนถึงเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจของข้อมูลนั้น

สำหรับการจัดทำบัญชีใช้วิธีเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) ในการบันทึกรายการบัญชีโดยเป็นวิธีที่เน้นการจับคู่กันระหว่างบัญชีรายได้และบัญชีค่าใช้จ่าย โดยไม่คำนึงถึงการรับหรือการจ่ายเงินสด ในการวัดความน่าเชื่อถือของข้อมูลบัญชีจึงวัดจากข้อมูลบัญชีที่คำนวณได้จากเกณฑ์คงค้าง เช่น บัญชีการขายเชื่อ เป็นรายการที่ได้จากเกณฑ์คงค้าง ซึ่งมีการบันทึกรายได้จากการขายทันทีในรอบบัญชีที่เกิดรายได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับเงินสดจากการขายนั้น ส่วนการรับเงินสดจากการขายรายการนี้อาจจะเกิดขึ้นในรอบบัญชีเดียวกันหรือรอบบัญชีถัดไปก็ได้ จากหลักเกณฑ์คงค้างนี้ทำให้เกิดความเป็นไปได้ที่กิจการจะพยายามเพิ่มรายได้จากการขาย โดยมีการบันทึกการขายเชื่อให้มากกว่าความเป็นจริง (ถึงแม้กิจการจะต้องหาต้นทุนขายมาจับคู่ก็ตาม) เช่น ในช่วงใกล้กับวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี กิจการอาจพยายามเพิ่มยอดขายเชื่อเพื่อให้ผลประกอบการในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันดีขึ้น

กำไรทางบัญชีจึงเกิดจากการบันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง โดยที่กิจการจะบันทึกรายการต่าง ๆ เมื่อเกิดขึ้นจริง ส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานเกิดจากการบันทึกการขายเมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสด เมื่อพิจารณาในมุมของการเป็นตัววัดผลการดำเนินงานของกิจการระหว่างกระแสเงินสดกับกำไร ทั้งกระแสเงินสดและกำไรมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน โดยกระแสเงินสดแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการก่อให้เกิดเงินสดและสภาพคล่องของกิจการ แต่กระแสเงินสดยังไม่รวมรายการที่เกิดขึ้นแล้วแต่ไม่ได้รับหรือจ่ายเงินสด ขณะที่กำไรตามเกณฑ์คงค้างจะแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของกิจการในการดำเนินงานในรอบระยะเวลาต่าง ๆ ได้ดีกว่ากระแสเงินสด อย่างไรก็ตาม

เกณฑ์ดังกล่าวสามารถเปิดโอกาสให้ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในการรับรู้รายการต่าง ๆ ผ่านการเปลี่ยนแปลงรายการคงค้างได้ ทั้งนี้อาจเพื่อผลลัพธ์จากการบรรลุเป้าหมายตัวเลขกำไร เพื่อผลตอบแทนที่ผู้บริหารจะได้รับจากกิจการ รวมถึงเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ตลาดทุน เพื่อดึงดูดความสนใจจากนักลงทุน

สำหรับการศึกษานี้ เลือกศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเท่านั้น เนื่องจากลักษณะการดำเนินงานส่วนใหญ่ รายได้เกิดจากการขายเชื่อ จึงอาจมีแนวโน้มต่อการบริหารจัดการกำไร

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ในปี พ.ศ. 2553-2557

1.2.2 เพื่อศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างก่อนและหลังปีพ.ศ. 2555

1.2.3 เพื่อศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ในแต่ละหมวดธุรกิจ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ได้ศึกษาทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ทั้งนี้ยกเว้นหมวดธุรกิจกองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ โดยนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับรายการคงค้างตามตัวแบบของ Modified Jones' Model

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

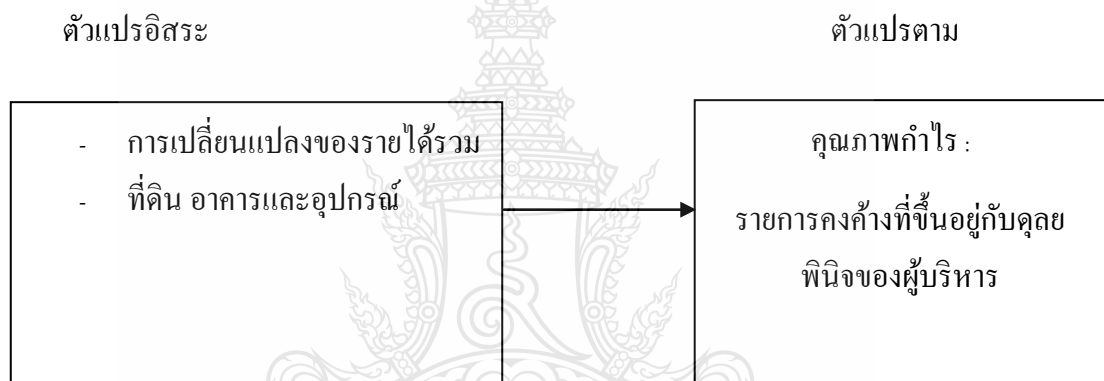
งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินที่เกี่ยวข้องทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กร ตลอดจนผู้ที่สนใจ ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

1.5 คำจำกัดความในการวิจัย

คุณภาพกำไร (Earning Quality) หมายถึง กำไรแท้จริงที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลประกอบการของบริษัทได้อย่างน่าเชื่อถือ และเป็นกำไรที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เพียงพอต่อความต้องการในการดำเนินงานของบริษัท

Total Accruals (TA) หมายถึง รายการคงค้างรวมประจำปี ประกอบด้วยรายการคงค้างปกติ และรายการคงค้างเกินปกติ ซึ่งคำนวณได้จากผลต่างระหว่างกำไรสุทธิประจำงวดกับกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: Modified Jones Model (1991)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างผู้ศึกษาจะกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องด้วยกัน ดังนี้

- 2.1 แนวคิดการจัดการกำไร
- 2.2 แนวคิดเกณฑ์งบกำไร
- 2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพกำไร
- 2.4 เทคนิคในการวัดคุณภาพกำไร
- 2.5 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการจัดการกำไร

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกำไร เกิดจากแนวปฏิบัติทางบัญชีที่เปิดโอกาสให้ผู้บริหารใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีและประมาณการทางบัญชีต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหารแต่ละคนจะใช้วิจารณญาณที่แตกต่างกัน ผู้บริหารบางกลุ่มอาจใช้วิจารณญาณเพื่อที่จะทำให้ตัวเลขทางบัญชีสะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ ในขณะที่ผู้บริหารบางกลุ่มอาจใช้วิจารณญาณเพื่อให้เกิดประโยชน์หรือเป้าหมายส่วนตัว (สมชาย สุภัทรกุล, 2548, น.89)

วรศักดิ์ ทุมมานนท์ (2543, น.20-21) กล่าวถึงการจัดการกำไรว่าเป็นลักษณะหนึ่งของ Creative Accounting ซึ่งเป็นกระบวนการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีโดยอาศัยความได้เปรียบของช่องโหว่ของหลักการบัญชีและทางเลือกต่าง ๆ ในการวัดมูลค่าและการเปิดเผยข้อมูลทางบัญชีเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงงบการเงินจากสิ่งที่ควรจะเป็นไปสู่สิ่งที่ผู้จัดทำต้องการที่จะให้เห็นในรายงานทางการเงิน รวมทั้งเป็นกระบวนการสร้างรายการทางธุรกิจขึ้นเพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการบัญชีที่ต้องการแทนที่จะรายงานเหตุการณ์ทางธุรกิจด้วยความเป็นกลางและยึดหลักความสม่ำเสมอ

Mulford and Comiskey (1996 อ้างอิงใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2543) กล่าวว่าการจัดการกำไรเป็นการปรับแต่งผลการดำเนินงานด้วยความจงใจที่จะสร้างภาพลักษณ์ของผลการดำเนินงานให้แปรเปลี่ยนไป เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารและความคาดหวังของนักลงทุน ซึ่งการกระทำเช่นนี้เป็นการบิดเบือนข้อมูล

McKee (2005 อ้างอิงใน จิรณา โคมจันทร์, 2550) กล่าวสนับสนุนว่าการจัดการกำไรเป็น การทำให้ไม่เป็นการสะท้อนถึงผลการดำเนินงานเชิงเศรษฐกิจและการเสนอผลลัพธ์ทางการเงินที่ แท้จริง ซึ่งส่งผลให้มูลค่าบริษัทในอนาคตอาจลดลงได้

จากนิยามดังกล่าวข้างต้นอาจพอสรุปได้ว่า การจัดการกำไรหมายถึง กระบวนการในการ ปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีในรายงานทางการเงินเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารหรือ เพื่อให้แสดงผลการดำเนินงานตามที่ต้องการ อันจะทำให้ไม่เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานและ บิดเบือนผลลัพธ์ทางการเงินที่แท้จริง ซึ่งส่งผลให้มูลค่าบริษัทในอนาคตอาจลดลงได้

2.1.2 รูปแบบของการจัดการกำไร

Mulford and Comiskey (1996 อ้างอิงใน จิรบุษ สันโคด, 2548) ได้จำแนกรูปแบบของการ จัดการกำไรไว้ดังนี้

1. การเพิ่มกำไรของงวดปัจจุบันให้สูงขึ้น (Boosting Current-year Performance) เช่น การ รับรู้รายได้ในงวดถัดไปให้อยู่ในงวดปัจจุบันหรือเลื่อนการรับรู้ค่าใช้จ่ายที่เป็นของงวดปัจจุบันให้ช้า ลง การบันทึกค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าความเป็นจริงโดยการตั้งค่าใช้จ่ายบางรายการเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ การกำหนดระยะเวลาการตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายรอกการตัดบัญชีหรือสินทรัพย์อื่นให้ยาวนานกว่าความ เป็นจริงโดยการแสดงมูลค่าสินทรัพย์บางรายการสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ (Realizable value) (เช่น ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด) การไม่บันทึก รายการค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเป็นหนี้สิน เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงทางบัญชีตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary accounting changes) เช่นการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีหรือหลักการบัญชีตามดุลยพินิจของผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มกำไรของงวดปัจจุบันเป็นสำคัญ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางบัญชีก็เป็นไป ตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีหรือหลักการบัญชี เพื่อให้การแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินในงวดถัดไปให้ถูกต้องตามควรและเป็นไปตาม หลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะทำให้กำไรและสินทรัพย์ของ กิจการลดลง แต่ช่วยให้ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการสามารถเปรียบเทียบกับกิจการ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันได้

3. การกำหนดช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการดำเนินงาน (Timed Management Actions) เช่น การตัดสินใจขายสินทรัพย์ที่ได้มาในราคาต่ำ ในช่วงเวลาที่ราคาของสินทรัพย์นั้น ปรับตัวสูงขึ้นเพื่อชดเชยกับผลการดำเนินงานที่ลดลง นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงการชะลอค่าใช้จ่าย

การดำเนินงานบางรายการออกไปเพื่อเพิ่มกำไรงวดปัจจุบัน เช่น ค่าโฆษณา ค่าใช้จ่ายในการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ค่าฝึกอบรม เป็นต้น

4. การลดกำไรของงวดปัจจุบันลง (Reducing Current-year Performance) เช่น การลดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ถาวรลง การตัดจำหน่ายค่าความนิยมของกิจการที่ซื้อมาด้วยวิธีอัตราเร่ง การพิจารณาสินทรัพย์บางรายการเป็นรายการที่มีการเสื่อมมูลค่าลงเพื่อเร่งการตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน การตั้งสำรองกลับ การตั้งภาระหนี้สินในจำนวนที่สูงเกินกว่าความเป็นจริง

5. การล้างบาง (The Big Bath) เป็นการลดกำไรของงวดปัจจุบันลง โดยการล้างผลขาดทุนทั้งหมดให้หมดไปในงวดปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้ในอนาคตสามารถแสดงกำไรได้ต่อไปอย่างไม่ยาก

2.1.3 ตัวแบบที่ใช้ในการจัดการกำไร

หลักการพื้นฐานที่สำคัญของการจัดการกำไรคือ การแยกส่วนประกอบของรายการคงค้างทั้งหมด (Total Accruals) ออกเป็นรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) กับรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-Discretionary Accruals) โดยที่การจัดการกำไรนั้นจะเท่ากับรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) ซึ่งวัดค่าโดยการนำรายการคงค้างรวม (Total Accruals) หักด้วยรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-Discretionary Accruals) โดยตัวแบบที่ใช้ในการวัดค่ารายการคงค้างรวม (Total Accruals) มี 2 ตัวแบบดังต่อไปนี้ ส่วนตัวแบบที่ใช้วัดค่ารายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-Discretionary Accruals) จะกล่าวในหัวข้อถัดไป

2.1.3.1 ตัวแบบวิธีการโดยใช้งบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งคำนวณโดย

$$TA_t = \Delta CA_t - \Delta CASH_t - \Delta CL_t + \Delta DCL_t - DEP_t$$

โดย	TA_t	=	รายการคงค้างรวม
	ΔCA_t	=	การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียน
	$\Delta CASH$	=	การเปลี่ยนแปลงในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
	ΔCL_t	=	การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินระยะยาว
	ΔDCL_t	=	การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินระยะยาวที่จะครบกำหนดใน 1 ปีและการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินหมุนเวียนอื่นของหนี้สินหมุนเวียนทั้งหมด
	DEP_t	=	ค่าเสื่อมราคาที่ได้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในปีปัจจุบัน

2.1.3.2 ตัวแบบวิธีการโดยใช้งบกระแสเงินสด ซึ่งคำนวณโดย

$$TA_t = NI_t - CFO_t$$

โดย TA_t = รายการคงค้างรวม
 NI_t = กำไรสุทธิก่อนหักรายการพิเศษ
 CFO_t = กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน

ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้จะใช้ตัวแบบวิธีการโดยใช้งบกระแสเงินสดในการวัดค่ารายการคงค้างรวม เนื่องจากผลการศึกษาของ Collins และ Hribar (1999) พบว่าวิธีการวัดค่ารายการคงค้างรวมโดยใช้ตัวแบบวิธีการโดยใช้งบแสดงฐานะการเงิน ยังมีข้อบกพร่องเพราะวิธีการดังกล่าวไม่ได้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ของรายการคงค้างรวมทั้งหมด ดังนั้น Collins และ Hribar (1999) จึงได้เสนอให้ใช้ตัวแบบวิธีการโดยใช้งบกระแสเงินสด

2.2 แนวคิดเกณฑ์คงค้าง

แม่บทการบัญชี (ปรับปรุง 2552) ได้ให้นิยามของเกณฑ์คงค้างว่าคือรายการ และเหตุการณ์ทางบัญชีจะรับรู้เมื่อเกิดขึ้นมิใช่เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด โดยรายการต่าง ๆ จะบันทึก และแสดงในงบการเงินตามงวดที่เกี่ยวข้อง งบการเงินที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้างนอกจากจะให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้งบการเงินเกี่ยวกับรายการค้าในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการรับและจ่ายเงินสดแล้ว ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาระผูกพันที่กิจการต้องจ่ายเป็นเงินสดในอนาคต และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่จะได้รับเป็นเงินสดในอนาคตด้วย ดังนั้น งบการเงินจึงสามารถให้ข้อมูลรายการ และเหตุการณ์ทางบัญชีในอดีตเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

ศศิวิมล มีอำพล (2552) กล่าวว่า ในการจัดทำงบการเงิน (ยกเว้นงบกระแสเงินสด) จะจัดทำขึ้นภายใต้เกณฑ์คงค้างโดยความหมายแล้วเกณฑ์คงค้างเป็นการรับรู้รายการทางบัญชีเมื่อเกิดรายการโดยไม่คำนึงถึงว่ามีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดไปหรือไม่ หรืออาจกล่าวได้ว่าการจัดทำงบการเงินภายใต้เกณฑ์คงค้างนั้นจะบันทึกบัญชีสำหรับรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในงวดที่เกี่ยวข้องโดยไม่สนใจว่าจะได้รับเงินสดหรือสิ่งเทียบเท่าเงินสดหรือไม่รวมทั้งไม่สนใจว่าจะได้จ่ายเงินสดหรือสิ่งเทียบเท่าเงินสดออกไปจากกิจการหรือไม่ ใน IFRS ได้ให้ความหมายเกณฑ์คงค้างไว้ว่า “Accrual Basis is the effect of transactions and other events are recognized when they occur, not as cash is gained or paid”

จากนิยามดังกล่าวข้างต้น อาจทำให้เกิดช่องว่างหรือโอกาสที่กิจการจะเลือกใช้วิธีการบัญชีที่แตกต่างกันไปสำหรับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีเดียวกัน ซึ่งทำให้ยากต่อการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างกิจการ หรือแม้แต่วิธีการวัดบัญชีของกิจการเดียวกัน และส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของงบการเงินของกิจการด้วย ดังนั้นหากพิจารณาเฉพาะงบการเงินของกิจการเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงนโยบายการบัญชี ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ทางการบัญชี หรือไม่สนใจว่าข้อมูลในงบการเงินมีที่มาที่ไปอย่างไร เกิดจากการดำเนินงานหรือการประกอบธุรกิจตามปกติของกิจการหรือไม่แล้ว ผู้ใช้งบการเงินจะไม่สามารถทราบกำไรที่แท้จริงของกิจการได้เลย เนื่องจากบางกิจการแสดงผลกำไรในงบกำไรขาดทุนจริง แต่อาจจะกำลังประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงินภายในกิจการก็ได้

ผลงานวิจัยของ Beaver and Dukes (1972 อ้างอิงใน วรศักดิ์, 2543, น.100-101) บ่งชี้ว่าอัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร (P/E ratio) ของแต่ละกิจการจะแตกต่างกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาที่กิจการเลือกมาใช้ กล่าวคือกิจการที่คำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง (ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้กำไรสูง) จะมีค่า P/E ratio ต่ำกว่ากิจการที่คำนวณค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีอัตราเร่ง เนื่องจากตลาดจะมองกิจการที่คำนวณค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีเส้นตรงว่ากำลังพยายามที่จะสร้างกำไรให้สูงขึ้นโดยการตัดค่าเสื่อมราคาแบบค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งจะส่งผลให้กำไรของกิจการมีคุณภาพต่ำกว่าคุณภาพกำไรของกิจการที่คำนวณค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีอัตราเร่ง ผลจากการนี้ทำให้ตลาดจึงจำเป็นต้องนำปัจจัยนี้เข้ามาประกอบการคิดลด (Discount) กำไรในการประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์ของกิจการ การมองคุณภาพกำไรกลับมาในลักษณะนี้อาจส่งผลกระทบต่อผู้ที่อยู่ร่วมในตลาดในแง่ของการประเมินมูลค่าหลักทรัพย์อันเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของผลกำไรโดยการตัดค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรง กล่าวคือตลาดจะมองว่าการคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีเส้นตรงเป็นสัญญาณบ่งชี้ว่ากิจการคงไม่สามารถแบกรับค่าเสื่อมราคาที่เกิดจากการตัดจำหน่ายที่รวดเร็วโดยใช้วิธีอัตราเร่งได้ในทางตรงกันข้าม กิจการที่คำนวณค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีอัตราเร่งจึงเท่ากับเป็นการส่งสัญญาณว่าฐานะการเงินของกิจการยังแข็งแกร่งนั่นเอง

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพกำไร

2.3.1 ความหมายของคุณภาพกำไร

นิยามของคำว่าคุณภาพกำไรนั้นมิได้ให้ความหมายไว้มากมาย อาทิเช่น Stickney (1996 อ้างถึงใน วรศักดิ์, 2543, น.103) ได้ให้ความหมายของคุณภาพกำไรว่า เป็นความสามารถของกำไรในการสะท้อนกระแสเงินสดที่อยู่เบื้องหลังการเกิดกำไร ตัวเลขกำไรใดก็ตามที่ต้องอาศัยการประมาณที่ซับซ้อนเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลขกระแสเงินสดในอนาคตถือว่ากำไรนั้นมีคุณภาพต่ำ ส่วนกำไรที่มีคุณภาพคือกำไรที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สอดคล้องกับช่วงเวลาของการเกิดกระแสเงินสดพอดี หรือหมายถึง ระดับของสหสัมพันธ์ระหว่างกำไรทางบัญชี (Accounting Income) กับกำไรในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Income) ตามความหมายของ Schrorder (1995 อ้างถึงใน วรศักดิ์, 2543, น.104) นอกจากนั้น The Financial Accounting Standards Board (FASB) ยังกล่าวว่าคุณภาพกำไร คือ กำไรที่แท้จริง (Real Earnings) หรือกำไรที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติ สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดที่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงแทนสินทรัพย์ที่เสื่อมค่าได้ และเป็นกำไรที่ได้มาจากรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ รวมทั้งกิจกรรมที่มีนัยสำคัญที่ก่อให้เกิดกำไรที่ได้ดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว รวมถึงตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ให้ความหมายของคุณภาพกำไรว่าคือ การวิเคราะห์ถึงสาเหตุสำคัญของความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี รายการพิเศษ เหตุการณ์หรือรายการที่ไม่ปกติ หรือเกิดขึ้นไม่บ่อยที่มีผลต่อกำไรสุทธิ จากนั้นยังค้นคว้าสรุปได้ว่า คุณภาพกำไรคือสัดส่วนความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้างและกำไรที่เกิดขึ้นตามเกณฑ์เงินสด ซึ่งเป็นกำไรที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการหรือจากรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ

2.3.2 คุณลักษณะของคุณภาพกำไร

จากความหมายของคุณภาพกำไรที่กล่าวถึงมาแล้วนั้น ยังไม่มีความหมายใดที่เป็นที่ยอมรับอย่างชัดเจน เนื่องจากความหมายของคุณภาพกำไรมักจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการศึกษาหรือในการวิเคราะห์ของผู้วิเคราะห์แต่ละคน จึงส่งผลให้การกำหนดคุณลักษณะของกำไรที่มีคุณภาพแตกต่างกันออกไปด้วย

White et al. (1998 อ้างถึงใน วรศักดิ์, 2543) ให้ความเห็นว่าสิ่งที่บ่งชี้ว่ากำไรมีคุณภาพได้แก่

1. วิธีการรับรู้รายได้ที่ยึดหลักความระมัดระวัง
2. การตีราคาสินค้าคงเหลือโดยวิธีเข้าหลังออกก่อน (ในช่วงที่สินค้ามีราคาสูงขึ้น)
3. การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในจำนวนมากพอสมควร เมื่อเทียบกับลูกหนี้ที่มีอยู่และผลขาดทุนจากหนี้สูญในอดีต

4. การใช้อัตราแรงในการตัดค่าเสื่อมราคาและอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่สั้นกว่าความเป็นจริง

5. การตัดจำหน่ายค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมกิจการและสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น ๆ ด้วยระยะเวลาที่สั้นที่สุด

6. การตั้งค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายในการดำเนินอื่นเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ให้น้อยที่สุด

7. การตัดค่าใช้จ่ายก่อนเริ่มดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดขึ้น

8. การตั้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชีให้น้อยที่สุด

9. การรับรู้รายได้จากการรับเหมาก่อสร้างเมื่องานเสร็จ

10. การใช้สมมติฐานที่ยึดหลักความระมัดระวังในการจัดทำตัวเลขต่าง ๆ เกี่ยวกับแผนการสวัสดิการสำหรับพนักงาน

11. การตั้งสำรองเพื่อผลขาดทุนอื่นเนื่องจากคดีข้อพิพาทต่าง ๆ และผลขาดทุนอื่นอาจเกิดขึ้นอื่น ๆ ไว้อย่างเพียงพอ

12. การใช้เทคนิคในการทำรายการจัดหาเงินนอกงบดุลให้น้อยที่สุด

13. ปราศจากกำไรที่ไม่ได้เกิดขึ้นประจำ เช่น กำไรจากการขายสินทรัพย์ กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

14. ปราศจากรายได้ที่ไม่เป็นเงินสด เช่น ส่วนลดรับจากผู้ขาย

15. การเปิดเผยข้อมูลอย่างชัดเจนและเพียงพอ

Pearlman (1978 อ้างถึงใน วรศักดิ์, 2549) ได้สรุปไว้ว่ากิจการที่กำไรมีคุณภาพจะมีลักษณะร่วมกัน ดังนี้

1. นโยบายการบัญชีที่ยึดหลักความระมัดระวังและหลักความสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้การวัดฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้ดุลยพินิจในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอนด้วยความรอบคอบระมัดระวัง

2. กระแสกำไรก่อนหักภาษีเงินได้ที่ได้มากจากรายการที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และได้มาจากรูทกิจพื้นฐานของกิจการอย่างแท้จริง

3. ยอดขายที่สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดได้รวดเร็ว ภายหลังจากที่ได้มีการบันทึกไว้ตามเกณฑ์คงค้างไม่นาน

4. ระดับของกำไรสุทธิและระดับของการเติบโตของกำไรที่ไม่ได้เกิดจากการที่กิจการเสียภาษีในอัตราที่ลดลงโดยการใช้วิธีที่เสี่ยงต่อการปรับเปลี่ยนประมวลรัษฎากรตามมาในอนาคตหรือโดย

การใช้วิธีที่จะทำให้เกิดข้อจำกัดที่ร้ายแรงตามมาจากการหลบเลี่ยงการเสียภาษีหรือจากการตั้งรายการต่าง ๆ เป็นรายการรอดบัญชี

5. สัดส่วนของระดับโครงสร้างหนี้สินที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจ และโครงสร้างเงินทุนที่ไม่ได้มีการดัดแปลงเพื่อสร้างกำไรต่อหุ้นที่สูงเกินกว่าความเป็นจริง

6. ประมาณการตัวเลขกำไรที่ส่วนใหญ่แล้วไม่ได้มาจากกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงภายใต้ภาวะเงินเฟ้อหรือจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน

7. กำไรที่มีเสถียรภาพสามารถพยากรณ์ความสามารถในการทำกำไรของกิจการในอนาคตได้ และเป็นตัวบ่งชี้ระดับกำไรในอนาคตที่ดี

หากกิจการมีคุณลักษณะของคุณภาพกำไรตรงกันข้ามกับคุณลักษณะทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น แสดงได้ว่ากิจการมีกำไรที่ด้อยคุณภาพ

2.4 เทคนิคในการวิเคราะห์คุณภาพกำไร

2.4.1 เทคนิค Accruals component

Sloan (1996) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของเกณฑ์คงค้างว่าส่งผลถึงคุณภาพกำไร โดยพิจารณาถึงกำไรสุทธิทางการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งวัดจากเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ และรายการที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด เช่น ค่าเสื่อมราคา ค่าใช้จ่ายตัดบัญชี โดยใช้รูปแบบจำลองดังนี้

$$\text{Accruals component} = [(\Delta CA - \Delta CASH) - (\Delta CL - \Delta STD - \Delta TP) - DEP] / \text{Average total Assets}$$

ΔCA = การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียน

$\Delta CASH$ = การเปลี่ยนแปลงในเงินสด

ΔCL = การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินหมุนเวียน

ΔSTD = การเปลี่ยนแปลงในหนี้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี

ΔTP = การเปลี่ยนแปลงในภาษีเงินได้

DEP = ค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่ายตัดบัญชี

Average total Assets = สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย

ต่อมาในปี 1999 Sloan ได้ทำการพัฒนาแนวคิดในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรจากปี 1996 โดยมุ่งเน้นไปที่ การวัดรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (Working capital accruals) และการวัดรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (Total net operation accruals) ทั้ง 2 วิธีจะคำนวณหาตัววัดคุณภาพกำไร ซึ่งเรียกว่า Accruals component โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

1. รายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน = การเพิ่มขึ้นของลูกหนี้ + การเพิ่มขึ้นของสินค้า + การลดลงของเจ้าหนี้และค่าใช้จ่ายค้างจ่าย + การลดลงของภาษีเงินได้ค้างจ่าย + การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น หรือ การลดลงของหนี้สินหมุนเวียนอื่น
2. รายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ = กำไรสุทธิก่อนรายการพิเศษ - กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมการดำเนินงาน

เมื่อได้ค่า Accruals component แล้ว Sloan นำค่าทั้งสองข้างต้นหารด้วยสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยเป็นอัตราส่วนคงค้าง เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกำไรระหว่างบริษัทที่มีขนาดแตกต่างกันได้ ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนคงค้าง} = \text{จำนวนเงินคงค้าง} / \text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}$$

โดยที่ สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย = (สินทรัพย์รวมปีก่อน + สินทรัพย์รวมปีปัจจุบัน) / 2

2.4.2 การประเมินฝ่ายบริหาร

ผู้วิเคราะห์อาจใช้รายการตรวจสอบนโยบายการบัญชีประกอบการวิเคราะห์ระดับของความระมัดระวังของกิจการในการจัดทำตัวเลขกำไร รายการตรวจสอบดังกล่าวจะมีคะแนนลงโทษสำหรับการใช้นโยบายการบัญชีที่ไม่เหมาะสมในแต่ละเรื่องไว้ในระดับที่แตกต่างกันไป การวิเคราะห์อาจทำได้โดยการเปรียบเทียบคุณภาพกำไรของกิจการในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา ยิ่งกิจการสะสมคะแนนลงโทษไว้มากเท่าไร คุณภาพกำไรของกิจการก็จะยิ่งลดต่ำลงเท่านั้น เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทของนโยบายการบัญชีที่มีต่อตัวเลขกำไร และเพื่อประเมินความโอนเอียงของผู้บริหารกิจการไปจากหลักความระมัดระวัง ผู้วิเคราะห์จะนำคะแนนลงโทษที่ได้หักไปในแต่ละจุดมาประกอบการพิจารณาการจัดอันดับกิจการที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน ตามคุณภาพของนโยบายการบัญชีที่กิจการเลือกมาใช้ การวิเคราะห์คุณภาพกำไรโดยใช้วิธีการหักคะแนนลงโทษเป็นแต่ละจุดไปนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า การที่กิจการเลือกรับนโยบายการบัญชีใดมาใช้นั้น ส่วนหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับอุปนิสัยส่วนตัวของผู้บริหารกิจการนั่นเอง (อ้างถึงใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549)

รายการตรวจสอบคุณภาพกำไร

คุณลักษณะของกำไรที่ไม่มีคุณภาพ	คะแนนลงโทษ
1. การตัดค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีเส้นตรง	-1
2. การตั้งสิทธิบัตรเป็นค่าใช้จ่ายรอดัดบัญชี	-2
3. การตั้งค่าใช้จ่ายก่อนเริ่มดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายรอดัดบัญชี	-1
4. การตั้งสำรองเพื่อขาดทุนไว้ต่ำกว่าผลขาดทุนที่ควรจะได้บันทึกไว้ในทางบัญชี	-1
5. การตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายรอดัดบัญชีโดยใช้ระยะเวลาที่ยาวเกินไป	-1
6. การตัดค่าเสื่อมราคาโดยอิงอายุการใช้งานกับอายุจริง ซึ่งยาวกว่าอายุที่จะให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจแก่กิจการ	
7. การรับรู้รายได้จากสัญญาก่อนการชำระเงินจะเสร็จสิ้น	-3
8. การรับรู้รายได้จากงานที่ทำเสร็จเพียงบางส่วน	-1
9. การจัดจำแนกลูกหนี้ระยะยาวเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน	-2
10. การตั้งค่าใช้จ่ายทางการตลาดเป็นค่าใช้จ่ายรอดัดบัญชี	-1
11. การตั้งจำแนกที่ดินรอการพัฒนาไว้เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน	-3
12. ไม่ได้ตัดจำหน่ายค่าความนิยมที่ได้บันทึกไว้	-1
13. การตีราคาสินค้าคงเหลือโดยใช้วิธีเข้าก่อนออกก่อน	-1
14. การรวมกำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไว้เป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการดำเนินงานปกติ	-1
15. การจัดสรรต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าสู่ส่วนงานที่ได้มีการยกเลิกการดำเนินงานมากเกินไป	-1

ที่มา : มิติใหม่ของการเงินและการวิเคราะห์ (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549)

2.4.3 Non-Discretionary Accruals (รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร)

งานวิจัยส่วนใหญ่ที่ศึกษารายการคงค้างมักจะแบ่งประเภทตามการควบคุมของผู้บริหารเพื่อทดสอบการจัดการกำไร โดยสร้างโมเดลเพื่อแยกมูลค่ารายการคงค้างรวมนั้นเป็น รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร และรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร ซึ่งรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารจะช่วยให้งบการเงินสะท้อนผลการดำเนินงานของบริษัทได้ดียิ่งขึ้น แต่รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร นั้นจะสื่อถึงเจตนาที่ต้องการบิดเบือนผลการดำเนินงานที่แท้จริงของบริษัท

The DeAngelo Model (1986) จำนวนรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) จะเป็นผลต่างระหว่างยอดรวมของรายการคงค้างในปีปัจจุบันซึ่งหารด้วยสินทรัพย์รวมปีก่อนกับรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-Discretionary Accruals) โดยตัวแบบที่ใช้ในการคำนวณค่ารายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-Discretionary Accruals) คือ

$$NDA_t = TA_{t-1} / A_{t-2}$$

โดย NDA_t = รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารในปีปัจจุบัน

TA_{t-1} = รายการคงค้างรวมปีก่อน

A_{t-2} = สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นสุดของสองปีที่ผ่านมา

The Jones Model (1991) ได้สร้างแบบจำลองใหม่ตามแนวคิดที่ว่ารายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-Discretionary Accruals) จะคงที่เสมอสำหรับบริษัทหนึ่ง ๆ ซึ่ง Jones ได้พยายามควบคุมผลกระทบของเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจของบริษัทที่มีผลต่อรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-Discretionary Accruals) ตัวแบบที่ใช้ในการคำนวณรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-Discretionary Accruals) คือ

$$NDA_t = \alpha_1(1/A_{t-1}) + \alpha_2(\Delta REV_t/A_{t-1}) + \alpha_3(PPE_t/A_{t-1})$$

โดย NDA_t = รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารในปีปัจจุบัน

ΔREV_t = การเปลี่ยนแปลงของรายได้ในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา

PPE_t = ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิของปีปัจจุบัน

A_{t-1} = สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นสุดของปีที่ผ่านมา

$\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$ = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย ซึ่งได้มาจากสมการถดถอยดังนี้

$$TA_t/A_{t-1} = \alpha_1(1/A_{t-1}) + \alpha_2(\Delta REV_t/A_{t-1}) + \alpha_3(PPE_t/A_{t-1}) + e_t$$

โดย TA_t = รายการคงค้างรวมของปีปัจจุบัน

e_t = ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณการในปีปัจจุบัน

แต่ถ้าผู้บริหารจัดการกำไรผ่านยอดขายโดยเฉพาะยอดขายเชื่อ แบบจำลองของ Jones (1991) นี้จะไม่สามารถตรวจจับการจัดการกำไรนั้นได้ เพราะตัวแบบจำลองจะไม่ถือว่ายอดขายเชื่อ นั้นเป็นรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร

The Modified Jones (1991) เป็นการดัดแปลงแบบจำลองของ Jones (1991) โดย Dechow, Sloan and Sweeney ได้เพิ่มตัวแปรการเปลี่ยนแปลงของยอดขายเชื่อ (ΔREC_t) เพื่อลบกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้ (ΔREV_t) โดยมาจากหลักการพื้นฐานว่าผู้บริหารสามารถจัดการกำไรผ่าน การรับรู้รายได้ของยอดขายเชื่อได้ง่ายกว่าการจัดการกำไรผ่านทางรับรู้รายได้จากการขายเงินสด ซึ่งตัวแบบที่ใช้ในการคำนวณรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-Discretionary Accruals) คือ

$$NDA_t = \alpha_1(1/A_{t-1}) + \alpha_2[(\Delta REV_t - \Delta REC_t)/A_{t-1}] + \alpha_3(PPE_t/A_{t-1})$$

โดย (ΔREC_t) = การเปลี่ยนแปลงของยอดลูกหนี้สุทธิในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา (ตัวแปรอื่น ๆ เหมือนกับสมการของ The Jones Model)

แนวคิดแบบจำลอง Modified Jones (1991) มองว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดของยอดขายเชื่อ มาจากการจัดการกำไร ซึ่งอาจทำให้การประมาณรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารเกินกว่า ความเป็นจริง ทำให้แบบจำลองนี้ยังไม่สมบูรณ์มากนัก แต่อย่างไรก็ดี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการกำไรยังนิยมใช้แบบจำลอง Modified Jones (1991)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากที่ผู้ศึกษาได้ทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ แล้วนั้น มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพกำไรและ การจัดการกำไรดังต่อไปนี้

ปรีชา มาตรา (2549) ศึกษาการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก่อนและหลังการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบระหว่างปี พ.ศ. 2541-2543 โดยยกเว้นบริษัทกลุ่มธุรกิจการเงิน จำนวน 278 บริษัท และใช้การวิเคราะห์ความถดถอย เชิงพหุในการทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้ค่ารายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร ซึ่ง คำนวณจากแบบจำลอง Modified Jones (1991) วัดค่าการจัดการกำไร ปัจจัยที่มุ่งเน้นในการศึกษาคือ

การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ผลการวิจัยพบว่าการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการจัดการกำไร โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในช่วง 3 ปีก่อนการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ มีค่ามากกว่ากลุ่มบริษัทจดทะเบียนในช่วง 3 ปีหลังการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า กรรมการตรวจสอบมีอิทธิพลในการยับยั้งการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ณัฐกานต์ วัชรชัยทโลสถ (2549) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างในดุลยพินิจของผู้บริหารกับการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างในดุลยพินิจของผู้บริหาร อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ความสามารถในการทำกำไรในอนาคตของกิจการ และอัตราผลตอบแทนเกินปกติในอนาคต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี พ.ศ. 2538-2547 โดยใช้แบบจำลอง 5 แบบในการวัดค่ารายการคงค้างในดุลยพินิจของผู้บริหาร คือ แบบจำลอง Modified Jones แบบจำลอง Jones แบบจำลอง Healy แบบจำลอง De Angelo และแบบจำลอง Industry โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ และการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบ t-test ในการทดสอบ

ผลการศึกษาพบว่ากระแสเงินสดจากการดำเนินงานและรายการคงค้างรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ และผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ โดยที่กระแสเงินสดจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ และอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์มากกว่ารายการคงค้างรวม จึงสรุปได้ว่ากระแสเงินสดจากการดำเนินงานและรายการคงค้างรวมเป็นข้อมูลที่นักลงทุนใช้เพื่อการตัดสินใจในการลงทุน โดยที่นักลงทุนให้ความสำคัญกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมากกว่ารายการคงค้างรวม ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างรวมในดุลยพินิจของผู้บริหาร อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ความสามารถในการทำกำไรในอนาคต และอัตราผลตอบแทนเกินปกติในอนาคตแตกต่างกันไปตามแต่ละแบบจำลองที่ผู้วิจัยใช้ในการวัดค่ารายการคงค้างในดุลยพินิจของผู้บริหาร

ดวงกมล สุขแก้วมณี (2549) ศึกษาเรื่องผลกระทบของรายการคงค้างต่อกำไรในอนาคต โดยศึกษาการบริการกำไรผ่านรายการคงค้างกับกำไรในอนาคตจากความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารกับการเปลี่ยนแปลงกำไรในอนาคต ภายใต้การออกหุ้นสามัญเพิ่มทุน และการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ โดยจำแนกตัววัดค่าการบริหารกำไรออกเป็น 3 แบบ คือ รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้น รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้นที่มีปริมาณอยู่ในระดับสูง และรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารรวม ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียน

ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นกลุ่มการเงิน ในระหว่างปี พ.ศ. 2539-2543 และใช้การวิเคราะห์ความถดถอยแบบภาคตัดขวาง ตามตัวแบบของ Modified Jones (1991) ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษาคือ รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้นสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงกำไรในอนาคตได้ในทิศทางตรงกันข้ามกับปีที่ออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนและการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ผ่านไปแล้ว 1 ปี และรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้นที่มีปริมาณอยู่ในระดับสูงสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของกำไรในอนาคตได้สูงกว่ารายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้น แสดงว่ามีการบริหารกำไรโดยรับรู้กำไรในอนาคตเป็นกำไรในงวดปัจจุบัน ส่วนรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารรวมสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของกำไรในอนาคตได้ในลักษณะเดียวกันกับรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้น แต่ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของกำไรในอนาคตได้ในปีที่ออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนและการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ผ่านไปแล้ว 2 หรือ 3 ปี

สุทธิชา เกริกฤทธิ์ (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับสัดส่วนการถือหุ้นที่ถือโดยนักลงทุนสถาบันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2548-2549 ยกเว้นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงินและกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุในการทดสอบความสัมพันธ์ และใช้ค่ารายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร ที่คำนวณจากตัวแบบจำลอง Modified Jones (1991) ในการวัดค่าการจัดการกำไร สำหรับปัจจัยที่มุ่งเน้นในการศึกษา คือ สัดส่วนการถือหุ้นที่ถือโดยนักลงทุนสถาบัน และสัดส่วนการถือหุ้นที่ถือโดยนักลงทุนสถาบันที่เป็นนอมินีต่างชาติ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สัดส่วนการถือหุ้นที่ถือโดยนักลงทุนสถาบันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนสัดส่วนการถือหุ้นที่ถือโดยนักลงทุนสถาบันที่เป็นนอมินีต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญ และจากการทดสอบจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมตามการจัดกลุ่มอุตสาหกรรมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 7 กลุ่ม มี 3 กลุ่ม ที่มีสัดส่วนการถือหุ้นที่ถือโดยนักลงทุนสถาบันมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มทรัพยากร และกลุ่มบริการ

อิสริย์ โชวีวัฒนา (2552) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับเงินปันผลตอบแทนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้นกลุ่มสถาบันการเงิน

เนื่องจากการจัดทำงบการเงินและลักษณะการดำเนินธุรกิจแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ใช้ข้อมูลในช่วง พ.ศ. 2546-2550 โดยใช้การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างรวมของกิจการกับรายการคงค้างที่ควบคุมได้ รายการคงค้างที่ควบคุมไม่ได้เป็นตัววัดคุณภาพกำไร สำหรับตัวแบบในการวัดคุณภาพกำไรของงานวิจัยนี้ใช้ของ Modified Jones' Model และ Cormier, Magnan, and Morad (2000) เป็นหลักในการวิจัยและใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) มาเป็นตัววัดความสัมพันธ์ จากการวิจัยพบว่า เงินปันผลตอบแทน เป็นตัวบ่งชี้สำคัญที่ก่อให้เกิดกำไรจริง ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีทิศทางเข้าหา 1 เป็นไปในทิศทางเดียวกับรายการคงค้างรวม

อิสริ สุขสว่าง (2550) ศึกษาคุณภาพกำไรของของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จำนวน 52 บริษัท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2548 โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์คุณภาพกำไรด้วยวิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (Working capital accruals) และวิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิรวม (Total net operation accruals) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรด้วยวิธีคงค้างทั้งสองวิธี ด้วยการวัดความสัมพันธ์วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันผลการศึกษาพบว่า คุณภาพกำไรของทั้งสองวิธีให้ผลที่เหมือนกัน คือ ส่วนใหญ่ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีคุณภาพกำไรในช่วงปีพ.ศ. 2544-2548 สูงกว่าค่าเฉลี่ยคุณภาพกำไรของอุตสาหกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้มีคุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ส่วนความสัมพันธ์ของทั้งสองวิธีของอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในเวลา 5 ปี พบว่ามีความสัมพันธ์กันร้อยละ 44.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทศราพรรณ เทียรณโรจนกุล (2553) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการวัดคุณภาพกำไร และศึกษาความสอดคล้องกันของคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใน SET50 จำนวน 35 บริษัท ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2550 โดยใช้เทคนิคการวัดคุณภาพกำไรของ Leuz et al. (2003) เทคนิคของ Penman (2007) เทคนิคของ Richardson (2003) และเทคนิคของ Barton and Simko (2002)

จากการศึกษาพบว่า การวัดคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใน SET50 มีคุณภาพกำไรไม่สอดคล้องกันจึงไม่สามารถสรุปคุณภาพกำไรได้อย่างชัดเจนด้วยการวัดคุณภาพกำไรทั้ง 4 เทคนิค อาจเป็นผลมาจากความแตกต่างกันของมุมมองและวัตถุประสงค์ของแต่ละเทคนิค อีกทั้งแนวโน้มคุณภาพกำไรของแต่ละบริษัทยังแตกต่างกันเมื่อใช้เทคนิคการวัดคุณภาพกำไรที่ต่างกัน จึงส่งผลให้ไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจนและน่าเชื่อถือว่าบริษัทนั้น ๆ มีคุณภาพกำไรต่ำหรือสูง แสดงให้เห็นว่า ในการวัดคุณภาพกำไรไม่สามารถสรุปคุณภาพกำไร

ของบริษัทได้อย่างน่าเชื่อถือจากการใช้เทคนิคการวัดคุณภาพกำไรเพียงเทคนิคเดียว เนื่องจากเทคนิคการวัดคุณภาพกำไรที่ต่างก็นำไปสู่ผลการวัดคุณภาพกำไรที่แตกต่างกัน

สำหรับงานวิจัยของต่างประเทศที่ผู้ศึกษานำมาคืองานวิจัยของ Bradshaw M.T., Richardson S.A., Sloan R.G. (1999) ทำการศึกษาเรื่องคุณภาพกำไรกับความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน โดยรวบรวมข้อมูลจาก 3 แหล่ง ได้แก่ งบการเงินประจำปีจากฐานข้อมูลของ COMPUSTAT ข้อมูลการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์จากสถิติของ I/B/E/S และข้อมูลอัตราผลตอบแทนของหุ้นจาก CRSP โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 47,571 บริษัท ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1987-1997 และใช้แบบจำลองในการวัดค่าเกณฑ์คงค้างประกอบด้วยตัวชี้วัดเกณฑ์คงค้างเงินทุนหมุนเวียนและเกณฑ์คงค้างกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานแล้วนำทั้งสองวิธีหารด้วยสินทรัพย์ทั้งหมดถัวเฉลี่ยเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบบริษัทที่มีขนาดแตกต่างกันได้ จากผลการศึกษาพบว่า หากตัวชี้วัดเกณฑ์คงค้างสูง คุณภาพกำไรจะต่ำ เนื่องจากความแตกต่างกันของกำไรสุทธิทางบัญชีและกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน

Chan, K., et al. (2006) ศึกษาคุณภาพกำไรและผลตอบแทนต่อหุ้น นอกจากจะให้ความสนใจต่อกำไรสุทธิในงบกำไรขาดทุนแล้วยังให้ความสนใจในคุณภาพกำไรด้วย เนื่องจากหลักบัญชีเกณฑ์คงค้างทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีและกระแสเงินสด โดยได้รวบรวมข้อมูลจากบริษัทใน New York Stock Exchange, American Stock Exchange และ NASDAQ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1971-1995 จำนวนทั้งสิ้น 400 บริษัท โดยใช้วิธีสมการ Accruals ของ Sloan (1996) คือ อัตราส่วนคงค้าง เท่ากับ การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียนยกเว้นเงินสด หักด้วย การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินหมุนเวียนไม่รวมเงินกู้ระยะสั้นและเจ้าหนี้ภาษี หักด้วยค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย แล้วหารด้วยสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย และจากการศึกษาพบว่า อัตราส่วนคงค้างยิ่งมีค่ามาก คุณภาพกำไรก็จะยิ่งลดลง เพราะกำไรสุทธิจากงบกำไรขาดทุนมีค่ามากกว่ากระแสเงินสดที่มาจากการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการเปลี่ยนแปลงในสินค้างเหลือ ลูกหนี้ และเจ้าหนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ บการเงินและรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ทั้งนี้ยกเว้นหมวดธุรกิจกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ ประกอบกับเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างยกเว้นหมวดธุรกิจกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบริษัทที่มีข้อมูลงบการเงินประจำปี พ.ศ. 2553-2557 และมีข้อมูลครบถ้วนสำหรับการใช้ในการศึกษา

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

หมวดธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้าง		
ลำดับ	ชื่อบริษัท	อักษรย่อ
1	บริษัท บีเจซี เฮฟวี่ อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	BJCHI
2	บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน)	CK
3	บริษัท คริสเตียนีและนิลเสน (ไทย) จำกัด (มหาชน)	CNT
4	บริษัท อีเอ็มซี จำกัด (มหาชน)	EMC
5	บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวล๊อปเมนต์ จำกัด (มหาชน)	ITD
6	บริษัท เนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน)	NWR
7	บริษัท พีเออี (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	PAE
8	บริษัท เพาเวอร์ไลน์ เอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	PLE
9	บริษัท พรีเมิลท์ จำกัด (มหาชน)	PREB
10	บริษัท ไพลอน จำกัด (มหาชน)	PYLON

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรม
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	อักษรย่อ
11	บริษัท ซีฟโก้ จำกัด (มหาชน)	SEAFCO
12	บริษัท ศรีราชาคอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)	SRICHA
13	บริษัท ซิโน-ไทย เอ็นจีเนียริงแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด(มหาชน)	STEC
14	บริษัท เอสทีพี แอนด์ ไอ จำกัด (มหาชน)	STPI
15	บริษัท ซินเท็ค คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)	SYNTEC
16	บริษัท ไทยโพลีคอนส์ จำกัด (มหาชน)	TPOLY
17	บริษัท ทีอาร์ซี คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)	TRC
18	บริษัท ทีทีซีแอล จำกัด (มหาชน)	TTCL
19	บริษัท ยูนิค เอ็นจิเนียริง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)	UNIQ
หมวดธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์		
20	บริษัท อารียา พรอพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	A
21	บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	AMATA
22	บริษัท อมตะ วิเอ็น จำกัด (มหาชน)	AMATAV
23	บริษัท อนันดา ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	ANAN
24	บริษัท เอพี (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	AP
25	บริษัท เอคิว เอสเตท จำกัด (มหาชน)	AQ
26	บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน)	BLAND
27	บริษัท บ้านร็อคการ์ดเ็น จำกัด (มหาชน)	BROCK
28	บริษัท กันทรี่ กรุ๊ป ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	CGD
29	บริษัท ชาญอิสสระ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	CI
30	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน)	CPN
31	บริษัท อีสเทอร์น สตาร์ เรียด เอสเตท จำกัด (มหาชน)	ESTAR
32	บริษัท เอเวอร์แลนด์ จำกัด (มหาชน)	RVER
33	บริษัท แกรนด์ คาแนล แลนด์ จำกัด (มหาชน)	GLAND
34	บริษัท แผ่นดินทอง พร็อพเพอร์ตี้ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	GOLD
35	บริษัท เหมราชพัฒนาที่ดิน จำกัด (มหาชน)	HEMRAJ

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรม
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	อักษรย่อ
36	บริษัท เจเอเอส แอสเซ็ท จำกัด (มหาชน)	J
37	บริษัท เค.ซี. พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	KC
38	บริษัท เคปเปล ไทย พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	KTP
39	บริษัท ลลิล พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	LALIN
40	บริษัท แลนด์เอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	LH
41	บริษัท แอล.พี.เอ็น.ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	LPN
42	บริษัท เอ็ม บี เค จำกัด (มหาชน)	MBK
43	บริษัท เมเจอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	MJD
44	บริษัท มั่นคงเคหะการ จำกัด (มหาชน)	MK
45	บริษัท เอ็น. ซี. เฮาส์ซิง จำกัด (มหาชน)	NCH
46	บริษัท นวนคร จำกัด (มหาชน)	NNCL
47	บริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	NOBLE
48	บริษัท อนุศาสน์ จำกัด (มหาชน)	NURA
49	บริษัท ออริจิ้น พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	ORI
50	บริษัท เพช ดีเวลลอปเม้นท์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	PACE
51	บริษัท พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟกต์ จำกัด (มหาชน)	PF
52	บริษัท เดอะ แพลทินัม กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	PLAT
53	บริษัท โพลาริส แคปปิตัล จำกัด (มหาชน)	POLAR
54	บริษัท ปรีชากรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	PRECHA
55	บริษัท ปริญสิริ จำกัด (มหาชน)	PRIN
56	บริษัท พรินซ์เฟิล แคปิตอล จำกัด (มหาชน)	PRINC
57	บริษัท พฤษา เรียวเอสเตท จำกัด (มหาชน)	PS
58	บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	QH
59	บริษัท ริชี เพลซ 2002 จำกัด (มหาชน)	RICHY
60	บริษัท ไรมอน แลนด์ จำกัด (มหาชน)	RML
61	บริษัท สวนอุตสาหกรรมโรจนะ จำกัด (มหาชน)	ROJNA

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรม
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	อักษรย่อ
62	บริษัท สิงห์ เอสเตท จำกัด (มหาชน)	S
63	บริษัท สัมมากร จำกัด (มหาชน)	SAMCO
64	บริษัท เอสซี แอสเสท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	SC
65	บริษัท แสกน โกลบอล จำกัด (มหาชน)	SCAN
66	บริษัท เสนาดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	SENA
67	บริษัท สยามฟิวเจอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	SF
68	บริษัท แสนสิริ จำกัด (มหาชน)	SIRI
69	บริษัท สุภาลัย จำกัด (มหาชน)	SPALI
70	บริษัท ไทยพัฒนาโรงงานอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	TFD
71	บริษัท ไทคอน อินดัสเทรียล คอนเนคชั่น จำกัด (มหาชน)	TICON
72	บริษัท ยู ชิตี จำกัด (มหาชน)	U
73	บริษัท ยูนิ เวนเจอร์ จำกัด (มหาชน)	UV
74	บริษัท ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	WHA
75	บริษัท สวนอุตสาหกรรม วินโคสต์ จำกัด (มหาชน)	WIN
หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง		
76	บริษัท ผลิตภัณฑ์คอนกรีตชลบุรี จำกัด (มหาชน)	CCP
77	บริษัท ไดนาสตีเซรามิก จำกัด (มหาชน)	DCC
78	บริษัท ดิคอนโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	DCON
79	บริษัท ผลิตภัณฑ์ตราเพชร จำกัด (มหาชน)	DRT
80	บริษัท อีสเทิร์นโพลีเมอร์ กรู๊ป จำกัด (มหาชน)	EPG
81	บริษัท เจนเนอรัล เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	GEL
82	บริษัท พรีเมียร์ โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	PPP
83	บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชั่นโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	Q-CON
84	บริษัท โรแยล ซีรามิก อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	RCI
85	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด(มหาชน)	SCC
86	บริษัท ปูนซิเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)	SCCC

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรม
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อบริษัท	อักษรย่อ
87	บริษัท ทักซิคอนกรีต จำกัด (มหาชน)	SCP
88	บริษัท ทิปปโก้แอสฟัลท์ จำกัด (มหาชน)	TASCO
89	บริษัท อุตสาหกรรมพรมไทย จำกัด (มหาชน)	TCMC
90	บริษัท ไทย-เยอรมัน เซรามิค อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	TGCI
91	บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)	TPIPL
92	บริษัท สหโมเสกอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	UMI
93	บริษัท วนชัย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	VNG
94	บริษัท วิก แอนด์ สุกแลนด์ จำกัด (มหาชน)	WIIC

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่นิยมใช้ในการศึกษาเรื่องคุณภาพกำไรในอดีต และจากการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมของผู้วิจัย โดยจะทำการวิเคราะห์คุณภาพกำไรด้วยวิธีรายการคงค้างรวม ตามตัวแบบการจัดการกำไรของ Modified Jones' Model (1991)

$$TA_{it}/A_{it-1} = \alpha_1(1/A_{it-1}) + \alpha_2[(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/A_{it-1}] + \alpha_3(PPE_{it}/A_{it-1})$$

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณรายการคงค้างรวมทั้งหมดของบริษัท (TA) ตามวิธีการใช้งบกระแสเงินสด จากสมการดังนี้

$$TA_t = NI_t - CFO_t$$

ขั้นตอนที่ 2 ประมาณค่าสัมประสิทธิ์โดยใช้วิธีสมการถดถอย เพื่อนำไปแทนในสมการถัดไป

$$TA_{it}/A_{it-1} = \alpha_1(1/A_{it-1}) + \alpha_2(\Delta REV_{it}/A_{it-1}) + \alpha_3(PPE_{it}/A_{it-1}) + e_{it}$$

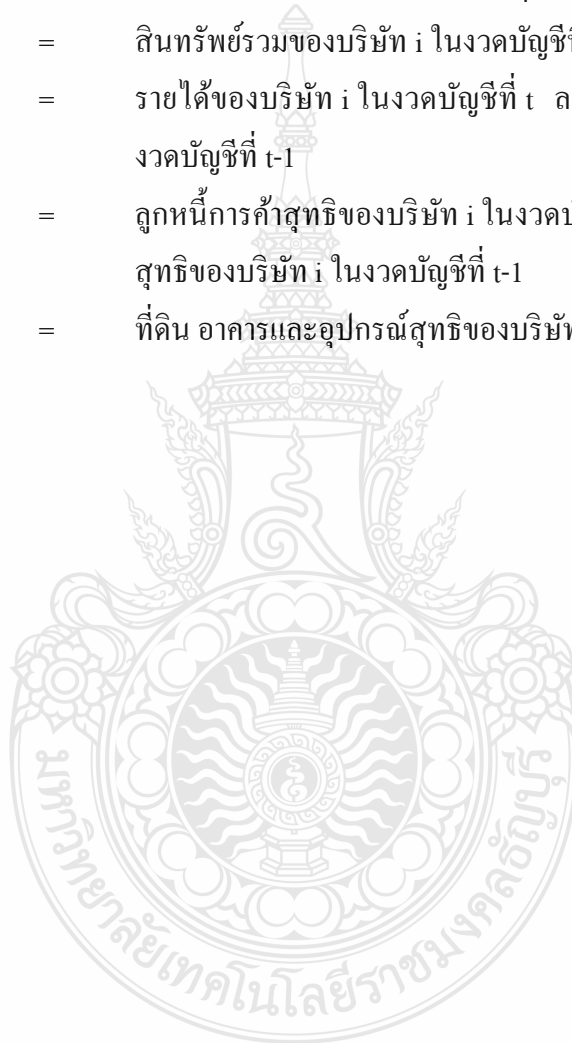
ขั้นตอนที่ 3 คำนวณรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (NDA)

$$NDA_{it} = \alpha_1(1/A_{it-1}) + \alpha_2[(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/A_{it-1}] + \alpha_3(PPE_{it}/A_{it-1})$$

ขั้นตอนที่ 4 คำนวณรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA)

$$DCA_{it} = [TA_{it}/A_{it-1}] - NDA_{it}$$

โดย	DCA_{it}	=	รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร
	TA_{it}	=	รายการคงค้างรวมทั้งหมดของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t
	NI_{it}	=	กำไรสุทธิก่อนหักรายการพิเศษของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t
	CFO_{it}	=	กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t
	NDA_{it}	=	รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร
	A_{it-1}	=	สินทรัพย์รวมของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t
	ΔREV_{it}	=	รายได้ของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t ลบกับรายได้ของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ $t-1$
	ΔREC_{it}	=	ลูกหนี้การค้าสุทธิของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t ลบกับลูกหนี้การค้าสุทธิของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ $t-1$
	PPE_{it}	=	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์จากแบบจำลองที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 3 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยแบ่งผลการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ส่วนที่ 2 สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) แบ่งผลการวิเคราะห์เป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในแต่ละปี

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างก่อนและหลังปี พ.ศ. 2555

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำแนกตามหมวดธุรกิจ

ส่วนของการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาจะแสดงในรูปแบบของการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง เช่น การหาค่าเฉลี่ย และการวัดการกระจายของข้อมูล เช่น ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติเชิงอนุมานเป็นการนำตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามมาหาความสัมพันธ์ทางสถิติ เพื่อทดสอบคุณภาพกำไรตามข้อสมมติฐานต่าง ๆ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis) กลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งประกอบไปด้วย 3 หมวดธุรกิจ ได้แก่ 1. วัสดุก่อสร้าง 2. บริการรับเหมาก่อสร้าง และ 3. พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 - พ.ศ. 2557 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 5 ปี ซึ่งเก็บข้อมูลได้ทั้งสิ้น 89 บริษัท จำนวน 424 ข้อมูล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรทั้งหมด (หน่วย : ล้านบาท)

ค่าสถิติพื้นฐาน ตัวแปร	จำนวนข้อมูล N	ค่าต่ำสุด Minimum	ค่าสูงสุด Maximum	ค่าเฉลี่ย Mean	ส่วนเบี่ยงเบน Std. Deviation
รายการคงค้างรวม (TA)	424	-14,337.87	16,121.44	4640.18	2,433.77
สินทรัพย์รวมต้นงวด (A_{t-1})	424	1980.84	440,435.81	16,254.89	42,862.00
การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม (ΔREV)	424	-6,539.84	78,539.85	1,366.62	6,330.71
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ (PPE)	424	1.37	205,085.28	4,742.89	20,200.59

จากตารางที่ 4.1 จะเห็นว่า ในจำนวนข้อมูล 424 ข้อมูล ตัวแปรตามคือ รายการคงค้างรวม (TA) มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 464.18 ล้านบาท ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation) เท่ากับ 2,433.77 ล้านบาท ส่วนตัวแปรอิสระ คือ สินทรัพย์รวมต้นงวด (A_{t-1}) มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 16,254.89 ล้านบาท ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation) เท่ากับ 42,862.00 ล้านบาท การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม (ΔREV) มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 1,366.62 ล้านบาท ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation) เท่ากับ 6,330.71 ล้านบาทและที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ (PPE) มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 4,742.89 ล้านบาท ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation) เท่ากับ 20,200.59 ล้านบาท

ส่วนที่ 2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

การศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

$$TA_{it}/A_{it-1} = \alpha_1(1/A_{it-1}) + \alpha_2(\Delta REV_{it}/A_{it-1}) + \alpha_3(PPE_{it}/A_{it-1}) + e_{it}$$

โดย TA_{it} = รายการคงค้างรวมทั้งหมดของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t
 A_{it-1} = สินทรัพย์รวมของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t-1
 ΔREV_{it} = รายได้ของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t ลบกับรายได้ของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t-1
 PPE_{it} = ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แบบหลายตัวแปร (Multivariate Analysis) ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) จึงได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษานั้นมีความสัมพันธ์กันสูงหรือไม่

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงซ้อนของ Pearson

Pearson	$1/A_{t-1}$	$\Delta REV / A_{t-1}$	PPE/A_{t-1}
TA/A_{t-1}	0.368 0.000***	0.500 0.000***	-0.093 0.055*
$1/A_{t-1}$		0.241 0.000***	0.172 0.000***
$\Delta REV/A_{t-1}$			0.066 0.170

*** มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 90%

จากตารางที่ 4.2 พบว่ารายการคงค้างรวม (TA/A_{t-1}) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ $1/A_{(t-1)}$ และการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta REV/A_{t-1}$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ซึ่งรายการคงค้างรวม (TA/A_{t-1}) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ $1/A_{(t-1)}$ และการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta REV/A_{t-1}$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.368 และ 0.500 ตามลำดับและมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ (PPE/A_{t-1}) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 90% โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.093

$1/A_{(t-1)}$ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta REV/A_{t-1}$) และที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ (PPE/A_{t-1}) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.241 และ 0.172 ตามลำดับ

ส่วนการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta REV/A_{t-1}$) กับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ (PPE) นั้น ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.066

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะมีตัวแปรอิสระบางตัวที่มีความสัมพันธ์กัน แต่ระดับของความสัมพันธ์นั้น ก็ยังน้อยกว่าที่ตัวแปรอิสระตัวนั้นสัมพันธ์กับตัวแปรตาม จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 4.3 Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	PPE/A_{t-1} , $\Delta REV/A_{t-1}$,		Enter

a. Dependent Variable: TA/A_{t-1}

b. All requested variables entered.

ตารางที่ 4.4 Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics		Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	
1	0.587 ^a	0.344	0.339	0.361220420	0.344	74.148	1.800

a. Predictors: (Constant), PPE/A_{t-1} , $\Delta REV/A_{t-1}$, $1/A_{t-1}$

b. Dependent Variable: TA/A_{t-1}

จากตารางที่ 4.4 พบว่าตัวแปรอิสระได้แก่ $1/A_{t-1}$ การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta REV/A_{t-1}$) และที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ (PPE/A_{t-1}) มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างรวม (TA/A_{t-1}) ซึ่งเป็นตัวแปรตามเท่ากับ 0.587 ($R = 0.587$) และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ถูกปรับค่าแล้วเท่ากับ 0.344 ($R\text{ Square} = 0.344$) หมายถึง ตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษา ได้แก่ $1/A_{t-1}$ การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta REV/A_{t-1}$) และที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ (PPE/A_{t-1}) สามารถอธิบายรายการคงค้างได้รวม (TA/A_{t-1}) ของบริษัทได้ร้อยละ 34.4 ซึ่งส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 65.6 นั้นเกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษาส่วนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานโดยประมาณเท่ากับ 0.36 เป็นค่าประมาณของรายการคงค้างรวม (TA/A_{t-1}) ที่เก็บข้อมูลเบี่ยงเบนจากตัวแบบ

สำหรับการตรวจสอบความเป็นอิสระของค่าความคลาดเคลื่อน ทดสอบโดยใช้ค่าสถิติ Durbin – Watson (มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 4) โดย

ถ้าค่า Durbin – Watson มีค่าใกล้ 2 (ช่วง 1.5 ถึง 2.5) สรุปว่าค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน

ถ้าค่า Durbin – Watson < 1.5 แสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนมีความในทิศทางบวก และยังมีค่าเข้าใกล้ 0 ยังมีความสัมพันธ์กันมาก

ถ้าค่า Durbin – Watson > 2.5 แสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนมีความในทิศทางลบ และยังมีค่าเข้าใกล้ 4 ยังมีความสัมพันธ์กันมาก

ซึ่งค่า Durbin – Watson ที่คำนวณได้นั้นเท่ากับ 1.800 จึงสามารถสรุปได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน

ตารางที่ 4.5 ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	29.025	3	9.675	74.148	0.000*
	Residual	55.324	424	0.130		
	Total	84.348	427			

a. Dependent Variable: TA/At-1

b. Predictors: (Constant), PPE/A_{t-1} , $\Delta REV/A_{t-1}$, $1/A_{t-1}$

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากตารางที่ 4.5 ความแปรปรวนที่อธิบายได้ หมายถึง ความแปรปรวนที่เกิดขึ้นจากตัวอิสระต่าง ๆ มีค่าเท่ากับ 29.025 ส่วนความแปรปรวนที่ไม่สามารถอธิบายได้ หมายถึง ความแปรปรวนที่เกิดขึ้นจากปัจจัยอื่น ๆ มีค่าเท่ากับ 55.324 และค่า Sig. = 0.00 < 0.05 แสดงว่า ตัวแปรตาม คือ รายการคงค้างรวม (TA/A_{t-1}) กับตัวแปรอิสระซึ่งได้แก่ $1/A_{t-1}$ การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม ($\Delta REV/A_{t-1}$) และที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ (PPE/A_{t-1}) มีความสัมพันธ์กันเป็นเส้นตรง หรือมีความสามารถในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตารางที่ 4.6 Coefficients^a

Model		Unstandardized		Standardized	t	Sig.
		Coefficients		Coefficients		
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	-0.048	0.024		-1.953	0.051
	$1/A_{t-1}$	242.741	34.190	0.292	7.100	0.000*
	$\Delta REV/A_{t-1}$	0.716	0.066	0.441	10.884	0.000*
	PPE/A_{t-1}	-0.233	0.054	-0.172	-4.311	0.000*

a. Dependent Variable: TA/A_{t-1}

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

$$NDA_{it} = 242.741(1/A_{it-1}) + 0.716[(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/A_{it-1}] + 0.233(PPE_{it}/A_{it-1})$$

โดย NDA_{it} = รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัท i ในปี t

ΔREC_{it} = ลูกหนี้การค้าสุทธิของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t ลบกับลูกหนี้การค้าสุทธิของบริษัท i ในงวดบัญชีที่ t-1

Model		Correlations			Collinearity Statistics	
		Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1	(Constant)					
	1/A _{t-1}	0.368	0.326	0.279	0.917	1.090
	ΔREV/A _{t-1}	0.500	0.467	0.428	0.941	1.063
	PPE/A _{t-1}	-0.093	-0.205	-0.170	0.970	1.031

จากตารางที่ 4.6 ในการทดสอบความเป็นอิสระของตัวแปรอิสระ จะใช้ค่าสถิติ Tolerance และ VIF (Variance Inflation Factor) โดยที่ค่า Tolerance จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่า Tolerance ยิ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ น้อย แต่ถ้าค่า Tolerance มีค่าเข้าใกล้ศูนย์แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ มาก นั้น จะทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ส่วนค่า VIF ของตัวแปรอิสระจะเท่ากับ $1/\text{tolerance}$ มีค่าอยู่

ระหว่าง 1 ถึง ∞ ถ้าค่า VIF มีค่ามาก หมายความว่าตัวแปรอิสระตัวนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ มาก ถ้าค่า VIF มากกว่า 10 หมายความว่า มีหลักฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่มากพอ

จากผลการทดสอบดังตารางที่ 4.6 ตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่า Tolerance เข้าใกล้ 1 และค่า VIF มากกว่า 1 แต่ไม่ถึง 2 แสดงว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระต่อกัน ไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ในแต่ละปี

สมมติฐาน

H_0 : คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในแต่ละปีไม่แตกต่างกัน

H_1 : คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในแต่ละปีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของ DCA ในแต่ละปี

Year	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
2553	82	0.2485	0.60980	0.06734	0.1145	0.3825	0.00	5.42
2554	82	0.2230	0.22117	0.02442	0.1744	0.2716	0.00	0.98
2555	85	0.1700	0.15366	0.01667	0.1369	0.2032	0.00	0.80
2556	87	0.1487	0.14621	0.01568	0.1175	0.1799	0.00	0.96
2557	88	0.1575	0.14618	0.01558	0.1265	0.1885	0.00	0.65
Total	424	0.1885	0.30907	0.01501	0.1590	0.2180	0.00	5.42

จากตารางที่ 4.7 พบว่าค่ารายการคงค้างจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA โดยที่ $DCA = TA/A_{t-1} - NDA$) ซึ่งเป็นตัวแทนของคุณภาพกำไร ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) ลดลงเรื่อย ๆ โดยเฉพาะจากปี พ.ศ. 2554-2555 ค่าเฉลี่ยนั้นลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน และมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ในปีถัดไป

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าความแปรปรวนของ DCA ในแต่ละปี

	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	0.644	4	0.161	1.698	0.150
Within Groups	39.763	419	0.095		
Total	40.408	423			

จากตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.150 ซึ่งมากกว่าระดับความมีนัยสำคัญที่ร้อยละ 95 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน H_0 หมายความว่าค่ารายการคงค้างจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) ในแต่ละปีนั้นไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามที่ผู้ศึกษาคาดการณ์ไว้ จึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc Test) ดังตารางถัดไป

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc Test) ของคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในแต่ละปี

(I) Period	(J) Period	Mean	Std.	Sig.	95% Confidence Interval	
		Difference (I-J)	Error		Lower Bound	Upper Bound
2553	2554	0.02549	0.04811	0.597	-0.0691	0.1201
	2555	0.07850	0.04768	0.100	-0.0152	0.1722
	2556	0.09982	0.04741	0.036*	0.0066	0.1930
	2557	0.09100	0.04728	0.055	-0.0019	0.1839
2554	2553	-0.02549	0.04811	0.597	-0.1201	0.0691
	2555	0.05302	0.04768	0.267	-0.0407	0.1467
	2556	0.07433	0.04741	0.118	-0.0189	0.1675
	2557	0.06551	0.04728	0.167	-0.0274	0.1585
2555	2553	-0.07850	0.04768	0.100	-0.1722	0.0152
	2554	-0.05302	0.04768	0.267	-0.1467	0.0407
	2556	0.02132	0.04698	0.650	-0.0710	0.1137
	2557	0.01249	0.04685	0.790	-0.0796	0.1046

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc Test) ของคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในแต่ละปี (ต่อ)

(I) Period	(J) Period	Mean	Std.	Sig.	95% Confidence Interval	
					Difference (I-J)	Error
2556	2553	-0.09982	0.04741	0.036*	-0.1930	-0.0066
	2554	-0.07433	0.04741	0.118	-0.1675	0.0189
	2555	-0.02132	0.04698	0.650	-0.1137	0.0710
	2557	-0.00882	0.04657	0.850	-0.1004	0.0827
2557	2553	-0.09100	0.04728	0.055	-0.1839	0.0019
	2554	-0.06551	0.04728	0.167	-0.1585	0.0274
	2555	-0.01249	0.04685	0.790	-0.1046	0.0796
	2556	0.00882	0.04657	0.850	-0.0827	0.1004

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากตารางที่ 4.9 การทดสอบผล Post Hoc Test พบว่าสาเหตุที่ทำให้ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่ารายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) ในแต่ละปีนั้นไม่แตกต่างกัน เพราะมีเพียงปี พ.ศ. 2553 กับ พ.ศ. 2556 ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Sig. = 0.036) ส่วนในปีอื่น ๆ นั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ก่อนและหลังปี พ.ศ. 2555

สมมติฐาน

H_0 : คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ก่อนและหลังปีพ.ศ. 2555 ไม่แตกต่างกัน

H_1 : คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ก่อนและหลังปีพ.ศ. 2555 แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของ DCA ก่อนและหลังปี พ.ศ. 2555

	พ.ศ. 2555	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
DCA	ก่อน	164	0.236	0.457	0.036
	หลัง	260	0.159	0.148	0.009

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการทดสอบคุณภาพกำไร (DCA) ก่อนและหลังปี พ.ศ. 2555

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
DCA	Equal variances assumed	9.276	0.002	2.518	422	0.012
	Equal variances not assumed			2.091	184.834	0.038*

จากตารางที่ 4.10 และ 4.11 จะเห็นว่ารายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) ซึ่งเป็นตัวแทนของคุณภาพกำไรก่อนและหลังปี พ.ศ. 2555 นั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ที่ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.038 ดังนั้นแล้วจึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 คือ คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ก่อนและหลังปีพ.ศ. 2555 แตกต่างกัน โดยที่ค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) ก่อนและหลังปี พ.ศ. 2555 เท่ากับ 0.2358 และ 0.1587 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างจำแนกตามหมวดธุรกิจ

สมมติฐาน

H_0 : คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ในแต่ละหมวดธุรกิจไม่แตกต่างกัน

H_1 : คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม
อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ในแต่ละหมวดธุรกิจแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าสถิติพื้นของ DCA ของแต่ละหมวดธุรกิจ

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower	Upper		
					Bound	Bound		
CONS	90	0.2421	0.22930	0.02417	0.1941	0.2901	0.00	0.98
PROP	246	0.1784	0.36946	0.02356	0.1320	0.2248	0.00	5.42
CONMAT	88	0.1617	0.14931	0.01592	0.1301	0.1934	0.00	0.77
Total	424	0.1885	0.30907	0.01501	0.1590	0.2180	0.00	5.42

จากตารางที่ 4.12 ค่ารายการคงค้างจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) ของแต่ละหมวดธุรกิจ
ในอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งประกอบไปด้วย 3 หมวดธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจบริการ
รับเหมาก่อสร้าง (CONS) ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (PROP) และธุรกิจวัสดุก่อสร้าง (CONMAT)
ซึ่งพบว่าค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) ของธุรกิจบริการรับเหมา
ก่อสร้าง (CONS) เท่ากับ 0.2421 ซึ่งมากกว่าธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (PROP) และธุรกิจวัสดุ
ก่อสร้าง (CONMAT) ที่มีค่าเท่ากับ 0.1784 และ 0.1617 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าความแปรปรวนของ DCA ในแต่ละหมวดธุรกิจ

	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	0.346	2	0.173	1.820	0.163
Within Groups	40.061	421	0.095		
Total	40.408	423			

จากตารางที่ 4.13 ทดสอบค่าความแปรปรวนพบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.163 ซึ่งมากกว่าระดับความมีนัยสำคัญที่ร้อยละ 95 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน H_0 หมายความว่าค่ารายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) ในแต่ละหมวดธุรกิจนั้นไม่แตกต่างกัน ผู้ศึกษาจึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc Test) ในแต่ละหมวดธุรกิจดังตารางถัดไป

ตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc Test) ของคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในแต่ละหมวดธุรกิจ

(I)	(J)	Mean	Std.	Sig.	95% Confidence Interval	
INDUSTRY	INDUSTRY	Difference	Error		Lower Bound	Upper Bound
		(I-J)				
CONS	PROP	0.06364	0.03800	0.095	-0.0111	0.1383
	CONMAT	0.08035	0.04625	0.083	-0.0106	0.1712
PROP	CONS	-0.06364	0.03800	0.095	-0.1383	0.0111
	CONMAT	0.01671	0.03832	0.663	-0.0586	0.0920
CONMAT	CONS	-0.08035	0.04625	0.083	-0.1712	0.0106
	PROP	-0.01671	0.03832	0.663	-0.0920	0.0586

จากตารางที่ 4.14 การทดสอบผล Post Hoc Test พบว่าสาเหตุที่ทำให้ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่ารายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) ในแต่ละหมวดธุรกิจนั้นไม่แตกต่างกัน เพราะไม่มีหมวดธุรกิจใดที่มีค่ารายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แต่มีกลุ่มธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้าง (CONS) และธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (PROP) กับกลุ่มธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้าง (CONS) และธุรกิจวัสดุก่อสร้าง (CONMAT) สองคู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ที่ค่า Sig. เท่ากับ 0.095 และ 0.083 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยใช้ระดับรายการคงค้างที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหาร (Absolute Value of Discretionary Accrual) เป็นตัวแทนของคุณภาพกำไรของบริษัทว่ากำไรนั้นมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ตามแบบจำลอง Modified Jones (1991) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาประกอบไปด้วย 3 หมวดธุรกิจ ได้แก่ 1. วัสดุก่อสร้าง 2. บริการรับเหมาก่อสร้าง และ 3. พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 - พ.ศ. 2557 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 5 ปี ซึ่งเก็บข้อมูลได้ทั้งสิ้น 89 บริษัท โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานทางการเงินของบริษัทในฐานะข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ออนไลน์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.setsmart.com)

จากผลการวิเคราะห์โดยผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้าง (TA) กับการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม (ΔREV) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (PPE) นั้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายการคงค้างรวม (TA) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีตของอิสริย์ โชควัฒนาและดวงกมล สุขแก้วณี ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ถาวรจะส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นนั่นคือ ค่าเสื่อมราคา ซึ่งจะส่งผลให้กำไรสุทธิลดลง รายการคงค้างรวมก็จะลดลง ดังนั้นการเพิ่มขึ้นของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จึงส่งผลให้รายการคงค้างรวมลดลงและตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถอธิบายหรือพยากรณ์ตัวแปรรายการคงค้างรวมได้ ($Sig. = 0.000 < 0.05$) ซึ่งตรงตามแนวคิดของ The Jones Model (1991) ส่วนปัจจัยที่มีน้ำหนักในการอธิบายรายการคงค้างที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหาร (Absolute Value of Discretionary Accrual) ซึ่งเป็นตัวแทนของคุณภาพกำไร ได้มากที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมตรงตามแนวคิดของ Modified Jones (1991)

สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ ดังนี้

1) ผลการศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ในปี พ.ศ. 2553-2557 พบว่า คุณภาพกำไรในแต่ละปีนั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05 ($Sig. = 0.150$) โดย

ค่าเฉลี่ยของคุณภาพกำไรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553-2557 เท่ากับ 0.2485, 0.2230, 0.1700, 0.1487 และ 0.1575 ตามลำดับ

2) ผลการศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างก่อนและหลังการปรับปรุงมาตรฐานบัญชีพบว่า คุณภาพกำไรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05 (Sig. = 0.038) โดยค่าเฉลี่ยของคุณภาพกำไรก่อนและหลังการปรับปรุงมาตรฐานบัญชีเท่ากับ 0.2358 และ 0.1587 ตามลำดับ

3) ผลการศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ในแต่ละหมวดธุรกิจ พบว่า คุณภาพกำไรของแต่ละหมวดธุรกิจไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05 (Sig. = 0.163) โดยค่าเฉลี่ยคุณภาพกำไรของแต่ละหมวดธุรกิจเป็นดังนี้ ธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้าง (CONS) เท่ากับ 0.2421 ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (PROP) เท่ากับ 0.1784 และธุรกิจวัสดุก่อสร้าง (CONMAT) เท่ากับ 0.1617

5.2 การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในช่วงก่อน-หลังการปรับปรุงมาตรฐานบัญชีปี พ.ศ. 2552 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นเนื่องมาจากการจัดทำมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Reporting Standards – IFRS) ซึ่งเป็นมาตรฐานบนหลักการ (Principle-based) การตีความ (Interpretations) และแม่บทการบัญชี (Framework) ที่กำหนดโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Board - IASB) ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards - IAS) และคณะกรรมการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS Interpretations Committee- IFRIC) โดยในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ประกาศยอมรับและถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) แล้ว สำหรับประเทศไทย สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกมาตรฐานการบัญชีของไทยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ IFRS แต่อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการบัญชีของไทยก็อาจยังไม่ครบถ้วนหรือยังไม่ได้ปรับปรุงให้เหมือนกับ IFRS ที่มีการปรับปรุงใหม่ทุกฉบับ ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีจะดำเนินการเพื่อให้มาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยสอดคล้องกับ IFRS ต่อไป เพื่อให้นักลงทุนจากทั้งในและนอกประเทศสามารถตัดสินใจ

ลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จากการมีข้อมูลทางการเงินที่จัดทำขึ้นบนมาตรฐานเดียวกัน สำหรับมาตรฐานการบัญชีของไทยภายหลังจากการจัดทำ IFRS (2009) คือ มาตรฐานการบัญชีฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2552 ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 รวมถึงการยกเลิกมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 102 เรื่อง การรับรู้รายได้สำหรับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และเพิ่มเติมการตีความมาตรฐานการบัญชี (TSIC) และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (TFRIC) ซึ่งฉบับที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้คือ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 (TFRIC15) เรื่อง สัญญาการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ โดยเป็นการตีความอภิปราย 2 ประเด็น คือ

ก) สัญญาการก่อสร้างอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง สัญญาการก่อสร้าง หรือมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง รายได้

ข) รายได้จากการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ควรรับรู้เมื่อใด

เนื่องจากปัญหาพื้นฐานทางบัญชีของสัญญาการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ คือ ผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ขายสินค้า ได้แก่ บ้านหรือคอนโดมิเนียม หรือขายบริการ ได้แก่ บริการก่อสร้างโดยเป็นผู้รับเหมาให้แก่ผู้ซื้อ ซึ่งโดยปกติแล้ว รายได้จากการขายสินค้าจะรับรู้เมื่อมีการส่งมอบ ในขณะที่รายได้จากการให้บริการจะรับรู้ตามสัดส่วนของงานที่ทำเสร็จตามความก้าวหน้าของงานก่อสร้าง ซึ่ง IFRIC 15 จะให้แนวทางในการพิจารณาว่าสัญญาการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ควรจัดอยู่ในขอบเขตของ IAS 11 เรื่อง สัญญาการก่อสร้าง หรือ IAS 18 เรื่อง รายได้ ซึ่งจะเป็นปัจจัยกำหนดว่าบริษัทควรรับรู้รายได้จากการก่อสร้างเมื่อใด

แนวทางการพิจารณาสัญญาการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์

1) สัญญาการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ควรจัดอยู่ในขอบเขตของ IAS 11 เรื่อง สัญญาการก่อสร้าง เฉพาะเมื่อผู้ซื้อสามารถกำหนดปัจจัยโครงสร้างที่สำคัญของการออกแบบอสังหาริมทรัพย์ก่อนการก่อสร้างเริ่มต้น และ/หรือกำหนดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างที่สำคัญระหว่างการก่อสร้าง (ไม่ว่าผู้ซื้อจะใช้ความสามารถในการกระตักถ่วงหรือไม่ก็ตาม) และให้รับรู้รายได้ตามวิธีสัดส่วนของงานที่ทำเสร็จ หากบริษัทสามารถประมาณการความก้าวหน้าของงานก่อสร้างและต้นทุนในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ

2) แต่ถ้าผู้ซื้อไม่สามารถกำหนดเรื่องดังกล่าวได้ สัญญาการก่อสร้างควรจัดอยู่ในขอบเขตของ IAS 18 เรื่อง รายได้และหากบริษัทไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวการในการจัดหาวัสดุก่อสร้าง ควรจัดสัญญาดังกล่าวเป็นการให้บริการก่อสร้างมากกว่าการขายสินค้า แต่หากบริษัทเป็นผู้ให้บริการควบคุม

กับการเป็นตัวการผู้จัดหาวัสดุก่อสร้างเพื่อดำเนินการตามภาระผูกพันในการส่งมอบสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้ซื้อ บริษัทควรบันทึกสัญญาดังกล่าวเป็นการขายสินค้าตาม IAS 18

สำหรับการเปลี่ยนแปลงในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้น คือ บางบริษัทต้องเปลี่ยนวิธีการรับรู้รายได้ตามความก้าวหน้าของการก่อสร้างเป็นการรับรู้รายได้ครั้งเดียวเมื่อก่อสร้างเสร็จหรือเมื่อมีการส่งมอบโดยสัญญาที่ถูกกระทบส่วนใหญ่จะเป็นสัญญาที่บันทึกบัญชีตาม IAS 11 ซึ่งไม่เข้าจำกัดความของสัญญาก่อสร้างตามการตีความของ IFRIC 15 และไม่ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่สำคัญในความเป็นเจ้าของงานระหว่างก่อสร้างตามสภาพขณะนั้นให้แก่ผู้ซื้อในระหว่างการก่อสร้าง วิธีการบัญชีหากอยู่ในขอบเขตของ IAS 11 เรื่อง สัญญาก่อสร้าง

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ควรปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ต่อไป เนื่องจากผลการปรับปรุงมาตรฐานบัญชีในปี พ.ศ. 2552 นั้นส่งผลให้คุณภาพกำไรของบริษัทดีขึ้น ซึ่งจะประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ดังนี้

5.3.1 บริษัทมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เนื่องมาจากการนำเสนองบการเงินที่เป็นไปตามหลักสากล รวมถึงได้ทราบถึงผลประกอบการของบริษัทที่ถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อการวางแผนการดำเนินงานของบริษัท ตลอดจนจะได้ทราบถึงปัญหาหรือข้อบกพร่องของบริษัท และนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ถูกต้อง

5.3.2 นักลงทุนได้รับทราบข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุนในบริษัทที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

5.3.3 รัฐบาลสามารถนำข้อมูลไปพิจารณาในการจัดเก็บภาษี ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลทางภาษีที่บริษัทนำส่ง

5.3.4 สถาบันการเงินได้รับข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อ อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

5.4.1 การศึกษาครั้งต่อไปอาจใช้แบบจำลองอื่นในการศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัท ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยแตกต่างออกไปในอีกลักษณะหนึ่งเช่น การใช้อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด วิธี Working capital accruals หรือ วิธี Total net operation accruals เป็นต้น

5.4.2 การศึกษาครั้งต่อไปอาจเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การในศึกษาเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ๆ หรือบริษัทที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.4.3 การศึกษาครั้งต่อไปควรขยายช่วงเวลาที่ใช้ในการศึกษาให้กว้างมากยิ่งขึ้น ซึ่งน่าจะทำให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

5.4.4 ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะขยายผลของการศึกษาต่อ เช่น การวิเคราะห์สาเหตุของคุณภาพกำไร หรือทำการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม

บรรณานุกรม

- จิรบุษ สันโคย. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินและรายการคงค้างของกิจการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- จิรณา โฉมจันทร์. (2550). การจัดการกำไรและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- ณัฐกานต์ วัชรชัยทโลสถ. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างในดุลยพินิจของผู้บริหารกับ
การตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ดวงกมล สุขแก้วมณี. (2549). ผลกระทบของรายการคงค้างต่อกำไรในอนาคต.
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ทักษราพรรณ เทียรหมโรจนกุล. (2553). คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทยใน SET50. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- ปรีชา มาตรา. (2549). การจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก่อน
และหลังการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- วรศักดิ์ ทุมมานนท์. (2543). คุณรู้จัก Creative accounting และคุณภาพกำไรแล้วหรือยัง?.
กรุงเทพมหานคร : ไอโอนิก อินเทอร์เน็ต ซีโรสเสส.
- วรศักดิ์ ทุมมานนท์. (2549). มิติใหม่ของงบการเงินและการวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร :
ธรรมนิติ เพรส.
- ศศิวิมล มีอำพล. (2552). การบัญชีเพื่อการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : อินโฟไมนิ่ง.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2552). แม่บทการบัญชี. สืบค้นจาก
<http://www.fap.or.th/index.php?lay=show&ac=article&Id=539822186&Ntype=57>
- สมชาย สุภัทรกุล. (2548). แรงจูงใจในการตกแต่งกำไรเพื่อบรรลุเป้าหมายกำไร TBS on Corporate
Governance – การกำกับดูแลกิจการที่ดี. กรุงเทพมหานคร : คณะพาณิชยศาสตร์และการ
บัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุทธิชา เกริกฤทธิ์. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับสัดส่วนการถือหุ้นที่ถือโดยนักลงทุนสถาบันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- อิสริย์ โชวีวัฒนา. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับเงินปันผลตอบแทนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 29(3), 48-66.
- อิสริ สุขสว่าง. (2550). คุณภาพกำไร: กรณีศึกษาของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- Collins, D. & Hribar, P. (2002). Error in Estimating Accruals: Implications for Empirical Research. **Journal of Accounting Research**, 1, 105-134.
- Dechow, P., Sloan, R. & Sweeney, A. (1995). Detecting Earnings Management. **The Accounting Review**, 70, 193-225.
- Chan, K., et al. (2006). Earnings Quality and Stock Return. **The Journal of Business**, 3, 1041-1081.
- Mark, T. B., Scott, A. R. & Richard, G. S. (1999). **Earnings Quality and Financial Reporting Credibility: An Empirical Investigation**. (School of Business Administration, University of Michigan).
- Richard, G. S. (1996). Do stock prices fully reflect information in Accruals and Cash Flows about future earnings?. **The Accounting Review**, 71, 289-315.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุภารัตน์ แจ่มใจดี
คุณวุฒิการศึกษาเดิม	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) 20 มีนาคม 2555 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประสบการณ์ในการทำงาน	บริษัท บางกอกกล๊าส จำกัด (มหาชน) เจ้าหน้าที่การเงิน พ.ศ. 2555-2557
อาชีพปัจจุบัน	นักวิชาการเงินและบัญชี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	40/1 หมู่ 7 ตำบลบึงบอน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
โทรศัพท์	(086) 415-6511

